

'Wij, burgers van Nederland'

Pleidooi voor grondwet met preambule

'Wij, burgers van Nederland, overtuigd dat wij allen verenigd zijn in diversiteit, [...] stellen deze Grondwet vast als fundamentele wet van ons land, om daarmee de democratische rechtsstaat, de rechten van de mens [...] voor nu en de komende generaties te bevestigen.'

Dit is een proeve van een preambule, een aanhef van de Grondwet, die Carla Zoethout (Universiteit van Amsterdam) presenteert - 'als aanzet tot de discussie'.

Zo'n preambule is voor haar een manier 'om onze Grondwet weer 'levend' te maken'. Hoewel bijna iedereen de Grondwet belangrijk vindt, weet praktisch niemand wat er in staat. Een preambule helpt om die 'oorverdovende stilte' te doorbreken, meent Zoethout.

[Lees verder >](#)

Aan het einde van deze maand wordt herdacht dat de Grondwet van 1814 tweehonderd jaar geleden werd aangenomen.

'Plechtige afkondiging'

Plaat van de maand

'De veranderingen in de Grondwet [...] worden plechtig afgekondigd.' Ruim anderhalve eeuw nam de Grondwet zichzelf zo serieus dat wijzigingen niet ongemerkt mochten passeren. Die 'plechtige' afkondiging kreeg soms bijzondere vorm. Als regel beklom de dorpsomroeper de pui van het gemeentehuis om, soms nauwelijks verstaanbaar, kond te doen van de aangepaste grondwet. Bij belangrijke Grondwetwijzigingen, zoals bij de invoer van het algemeen mannenkiesrecht (1917), liep het voor het Haagse stadhuis storm. In 1963 was er een plechtige openbare zitting van de Hoge Raad, en in 1956 liet burgemeester De Ranitz in Utrecht herauten uitrukken.

Een Derde Kamer voor constitutionele toetsing?

Column

Grondwet

Partners

Agenda

24 maart 2014, Den Haag
'Europese geschiedenis'
Collegereeks 'Waar het Europese debat over moet gaan'

28 maart 2014, Den Haag
'De Grondwet: baken of ballast'
Symposium in samenwerking met het Nationaal Comité 200 jaar Koninkrijk

2 april 2014, Den Haag
'De koers van de Europese Unie'
Debat in aanloop naar de Europese verkiezingen

[Uitgebreide agenda >](#)

Cartoon

[Bekijk op groot formaat >](#)

'Wat is voor iemand, die aldus spreekt, de Grondwet? Niet meer dan een vodge papier, (...) dat wellicht nog alleen als antiek stuk in een museum mag worden ondergebracht.'

Jan Schouten, fractievoorzitter van de ARP, in de Tweede Kamer in november 1946, verantwoordigd over Nederlandse autoriteiten in Indië die zich schamper hadden uitgelaten over de Grondwet.

Patrick van Schie, Teldersstichting

Veel landen kennen een gerechtelijk hof dat wetten toetst aan de grondwet. Dit lijkt volkomen logisch. Als de grondwet immers het fundament van de verhouding tussen burgers en de staat vormt, moet dan niet ook worden gewaarborgd dat 'eenvoudiger' wet- en regelgeving daarmee spoort?

Nederland kent geen constitutionele toetsing. Dat wil zeggen: rechters mogen wetten die regering en parlement tot stand hebben gebracht niet toetsen aan de Nederlandse Grondwet, maar wel aan internationale verdragen. Op die manier gaan zulke verdragen waar Nederland zich ooit bij heeft aangesloten, onze eigen Grondwet overvleugelen.

[Lees verder >](#)

De terugkeer van Estland

Estland voelt zich onderdeel van Europa, maar kijkt steeds weer met argwaan naar de Europese Unie. Derde deel in de serie over de Unie en de lidstaten.

EU en de lidstaten

[Lees verder >](#)

Smeerolie voor Grondwet

Om onze weinig flexibele Grondwet beter hanteerbaar te maken, is smeerolie nodig. Pleidooi uit Leiden voor staatsrechtelijke conventies.

[Lees verder >](#)

Grondwet als garantie?

'Voor tijden van een echte constitutionele crisis is een grondwet niet geschreven.' Opinie uit Maastricht over centrale pleinen en constitutionele processen.

[Lees verder >](#)

In Europa...

Hoe anders, hoe bijzonder, hoe afwijkend is de Nederlandse Grondwet, vergeleken met Europese soortgenoten? Vergelijking uit Maastricht.

[Lees verder >](#)

Grondrechten

[Lees verder >](#)

Uw mening

Op 18-jarige leeftijd legt iedere Nederlander een eed van trouw op de Grondwet af.

Dichters in het parlement

- F.C. Gerretson (Geerten Gossaert)
- N. Donkersloot (Anthony Donker)
- Bernard Verhoeven
- Fedde Schurer
- Pieter Jelles Troelstra
- Aad Nuis

Belangrijkste Grondwetsherzieningen

- 1815 (vereniging Noord- en Zuid-Nederland)
- 1848 (ministeriële verantwoordelijkheid)
- 1887 (aanzet tot kiesrechtuitbreiding)
- 1917 (Pacificatie)
- 1983 (algehele herziening)

Voorzitters van Grondwetscommissies

- Van Hogendorp (1814,1815)
- Thorbecke (1848)
- J. Heemskerk (1883)
- De Beaufort (1905)
- Th. Heemskerk (1910)
- Bos (1914)
- Ruijs de Beerenbrouck (1918)
- De Wilde (1936)
- Beel (1946,1947)
- Van Schaik (1950)
- Cals/Donner (1967)
- Thomassen (2009)

Niet in de Grondwet

- Vertrouwensregel
- Kabinetsformatie
- Regeerakkoord
- Volkslied
- Nederlandse taal
- Veiligheid en politie
- (Raadgevend) referendum

Subsidiegevers

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

De grondrechten in de Grondwet zijn, ondanks internationale verdragen over mensenrechten, nog steeds een visitekaartje voor Nederland. Beschouwingen van een Europees rechter.

Gemeente Maastricht

Provincie Limburg

[Lees verder >](#)

Goedgekeurd door notabelen

Na goedkeuring van de nieuwe Grondwet door 'Zes Honderd Aanzienlijken', plechtig bijeen in Amsterdam, liet Willem I zich in 1814 inhuldigen. Terugblik uit Den Haag.

[Lees verder >](#)

En verder

Nieuws

God in de Grondwet? In 1948 deden christelijke partijen een vergeefse poging. Uit een studie van het CPG.

[Lees verder >](#)

De koning had haast: hoe de Grondwet van 1814 tot stand kwam. Greep uit de parlementaire geschiedenis.

[Lees verder >](#)

'Grondwetsbepaling over politieke partijen controversieel'. Opinie uit Leiden.

[Lees verder >](#)

De Grondwet besproken - van geknutsel tot sisyfusarbeid. Columns op parlement.com uit Den Haag.

[Lees verder >](#)

Heel wat grondwetprojecten zijn mislukt. Een blik op www.denederlandsegrondwet.nl, ontwikkeld door PDC.

[Lees verder >](#)

Parlement.com

[Kiezers](#)
[Partijen](#)
[Tweede Kamer](#)
[Eerste Kamer](#)
[Regering](#)
[Polder](#)
[Europa](#)

Europa-Nu.nl

[Praktisch Europa](#)
[Europa in de wereld](#)
[Nederland en Europa](#)
[Hot Issues](#)
[Beleid en toekomst](#)
[Wie doet wat](#)
[Wat komt eraan](#)

Montesquieu-Instituut.nl

[Het instituut](#)
[Onderzoek](#)
[Onderwijs](#)
[Valorisatie](#)
[Publicaties](#)
[Europa](#)
[Nederland](#)

Colofon

De Hofvijver is een uitgave van het Montesquieu Instituut en zijn partners.

[lees verder >](#)
[eerder verschenen nummers >](#)